

DTT FORUM BILTEN

B O S N A I H E R C E G O V I N A

Broj 2, novembar 2007.

Dobro došli,

Pred Vama je novembarški broj biltena DTT Foruma Bosne i Hercegovine, koji Vam i u ovom izdanju donosi vijesti iz rada DTT Foruma BiH, novosti iz Evrope i svijeta, te druge zanimljive i korisne sadržaje. Kao što je naglašeno u prvom broju (oktobar 2007.), Bilten će izlaziti mjesečno sa ciljem boljeg upoznavanja šire grupe zainteresovanih strana o procesu uvođenja digitalne televizije u Bosni i Hercegovini.

Da napomenemo da je DTT Forum (Forum o digitalnoj zemaljskoj/terestrijalnoj televiziji) Bosne i Hercegovine osnovan u Sarajevu 8. maja 2006. na temelju zaključaka i preporuka konferencije „Uvođenje digitalne televizije u BiH” održane 30. marta 2006. godine. Pored Vijeća ministara i Regulatorne agencije za komunikacije kao nosilaca aktivnosti, zaključeno je da će biti neophodno učestće svih zainteresovanih strana i industrije: telekom operatera, predstavnika IT i medijske industrije, te stručne javnosti i građana Bosne i Hercegovine.

U skladu sa izvornom idejom i potrebom, od ljeta 2007. godine, Sekretarijat DTT Foruma radi na realizaciji zacrtanih ciljeva i ispunjavanju zadataka iz Politike sektora emitovanja (Sl.gl. BiH 18\07). Rad sa koordinatorima i članovima radnih grupa kroz zasebne i plenarne sastanke je počeo u septembru, a intenzivirao se u oktobru 2007. godine.

DTT Forum će u sklopu svojih redovnih zadataka, organizovanja i koordiniranja rada stručnih radnih grupa specijalizovanih za tehnička, društveno-ekonomska, programska i zakonska pitanja, nastaviti raditi na planiranju i realizaciji neophodnih koraka za put Bosne i Hercegovine ka novoj digitalnoj eri RTV emitovanja.

*mr. Emir Vajzović
Sekretar DTT Foruma BiH*

Na sastanku DTT Foruma 23.10.2007. godine odlučeno je da će se do 15.11.2007. sastati sve radne grupe odvojeno, te da će krajem novembra (28.11.2007.) biti održan slijedeći plenarni sastanak DTT Foruma. Tom prilikom bi se trebale usvojiti metodologije i dinamike rada radnih grupa koje će predložiti koordinatori radnih grupa.

Na sastanku je predstavljen i vizuelni identitet DTT Foruma i logo znak. Aplikacija logo znaka primijenjena je i na

Sa sastanka DTT Foruma održanog 23. 10.

novom dizajnu koji je upravo pred vama.

Sekretarijat DTT Foruma je pripremio info materijal koji između ostalog sadrži digitalne strategije drugih zemalja: Španije, Malte, Italije, Austrije, okvir strategije DTT, FAQ, dokument sa linkovima digitalnih pojmova kao i druge korisne linkove vezane za uvođenje digitalne televizije u svijetu. Materijal je dostavljen koordinatorima, članovima radnih grupa i svim učesnicima na sastanku održanom 23. 10. 2007. godine.

DTT info materijal će biti dostupan na web stranici DTT Foruma koja je u procesu izrade.

Realizovane i planirane aktivnosti u novembru 2007.:

U skladu sa dogovorom na plenarnom sastanku, prvi pojedinačni sastanci radnih grupa održani su u novembru 2007:

- 8 novembar - radna grupa za društveno - ekonomske aspekte
- 9 novembar - radna grupa za promociju
- 12 novembar - radna grupa za programski sadržaj
- 14 novembar 2007 - radna grupa za tehniku

U skladu sa dogovorom Sekretarijata i radnih grupa II plenarni sastanak DTT Foruma zakazan je za 28. novembar 2007. god. Na ovom sastanku bi se trebale usvojiti metodologije i dinamike rada po radnim grupama i za cijeli DTT Forum. Sastanak će se održati u velikoj sali ENet Centra, Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu, sa početkom u 11 sati.

Na pojedinačnim sastancima predložena je metodologija i dinamika rada radnih grupa, definisani i podjeljeni zadaci između članova. O ovim rezultatima ćemo opširnije pisati u sljedećem broju biltena.

Planirane aktivnosti za decembar:

- *Sastanci pojedinačnih radnih grupa u prvoj polovini mjeseca decembra*

Izazovi uvođenja DTT - Programski sadržaj

(za DTT Forum - Elvir Šurković, BH-RT, član RG 2 - sadržaj)

Digitalna televizija je logičan nastavak razvoja televizije. Razlozi su višestruki: kvalitetnija slika, veća otpornost na smetnje, efikasnija upotreba radiofrekventnog spektra (televizijske frekvencije u slučaju zemaljske TV), veće mogućnosti obrade signala, jednostavnije pohranjivanje, i mnoge druge. Ova migracija, za radio i televizijske stanice neće značiti samo promjenu tehnologije koja se koristi za proizvodnju sadržaja, već kvaliteteno novi pristup, i u organizaciji i u rezultatu njihovog rada - programskom sadržaju.

Prednosti digitalne TV u odnosu na analognu su vrlo velike. Ne samo zbog kvalitete, nego i zbog dodatnih servisa i usluga koje DTV omogućava. Dodatni servisi i usluge su poseban «plus» koji je omogućen gledaocima.

Superteletekst je poboljšana verzija analognog teleteksta, a kvalitet je usporediv s internetskim stranicama jer je broj pixela standardnog TV prijemnika 768x576, dok je internetski standard 800x600. Neki primjeri korištenja superteleteksta mogu biti: elektronske novine (informacije o

vremenu, sportu, saobraćaju...), galerije slika - kamere uživo, interaktivno oglašavanje, kupovina iz stana-kuće, časkanje (chat) preko SMSa i slike...

EPG ili elektronski programski vodič omogućava pretraživanje čitavog televizijskog sadržaja koji smo u stanju primiti slično kao na internetskim portalima. Tako npr. gledalac može u meniju na ekranu izabrati, između raznih raspoloživih sadržaja odabranih po nekom ključu, onaj koji mu najviše odgovara bez potrebe da «prevrti» sve raspoložive televizijske programe.

Titlovanje (prevođenje) sadržaja na razne jezike je mnogo fleksibilnije sa digitalnom televizijom. Za razliku od analogne slike, DTV omogućava da prevod bude dodatna aplikacija koja se prikazuje istovremeno sa slikom ali nije dio nje same. Tako gledalac može izabrati prevod koji razumije, a ne samo ponuđeni, kao do sada.

Možda najzanimljivija usluga koja je omogućena digitalizacijom je interaktivna multimedija.

Dosad je bilo govora samo o jednosmjernoj komunikaciji jer se podrazumijevalo da televizijski signal putuje od odašiljača do prijemne antene, i nakon obrade bude prikazan na ekranu. Ukoliko je gledaocu omogućeno na neki način komunicirati sa sadržajem koji je ponuđen, dobit će se interaktivna TV, tj. **interaktivna multimedija**.

Za tako nešto potrebna je dvosmjerna komunikacija koja se postiže povratnim kanalom između STB i sadržaja. Povratni kanal može npr. biti obična 56 kbps modemska veza ili širokopojasna poput **ADSL**.

Moguća upotreba interaktivne DTV može biti od glasanja, kupovine ili kladenja putem daljinskog upravljača i ekrana do pristupa internetu, čitanja i slanja elektroničke pošte, e-uprave i slično.

Širokopojasni povratni kanal omogućava pretvaranje DTV u tačku konvergencije u domovima gledaoca što znači da STB postaje središnje mjesto multimedije u domaćinstvima. Tada usluge koje mogu biti raspoložive gledaocu postaje čitava multimedija na internetu (npr. IPTV ili video na zahtjev).

BBC - demo interaktivne televizije

Treba napomenuti da povratni kanal uopšte, a pogotovo širokopojasni, mora biti rezultat izbora strategije razvoja u ovom segmentu komunikacija. Ovaj pristup od nama bližih zemalja su izabrale Austrija i Italija. Ostale zemlje okruženja, dosad nisu donijele konačne odluke u pitanju smjera razvoja televizije u ovom segmentu.

Široki format slike je bilo moguće podržati i analognim emitovanjem. Međutim, uvođenjem digitalnog emitovanja, široki format 16:9 postaje de fakto standard televizijske produkcije većine žanrova.

DTT Vijesti

OFCOM - Velika Britanija

Britanski regulator *Ofcom* u svom tromjesečnom izvještaju (završno sa junim 2007) objavio je da penetracija digitalne televizije u Velikoj Britaniji dostiže 84%. U drugoj četvrtini 2007. prodato je 1.9 milion DTT odašiljača, od kojih se 900.000 odnosi na IDTV. Digitalna terestrijalna platforma je najviše korištena platforma, sa 9.1 mil. domaćinstava koji je koriste kao glavni televizijski prijem. U drugoj četvrtini 2007. godine, broj domaćinstava digitalne terestrijalne televizije povećan je za 763.000.

Izvor: http://www.ofcom.org.uk/research/tv/reports/dtv/dtv_2007_q2/

Francuska

Širom Francuske, koristeći DTT platformu, lansirano je 17 regionalnih programa. Ovi servisi su ranije koristili analognu terestrijalnu platformu.

Izvor: [La Tribune](http://www.tribune.com)

Slovenija

Nacionalno Vijeće je odobrilo zakonski okvir za digitalno emitovanje. Godina 2010. je određena kao krajnji rok prelaska na digitalnu televiziju. Četiri multiplexa će biti rezervisana za DTT servise koji će koristiti MPEG-4 AVC kompresiju formata. Jedan multiplex je određen za javni servis RTV SLO.

Izvor: <http://www.digitag.org/DTTNews/article.php?id=1888>

Riječnik digitalnih pojmova

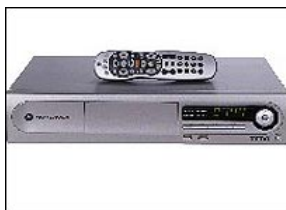
digitalna zemaljska televizija (Digital Terrestrial Television)

(DTT, system DVB-T ili DVB-H, digitalni metod emitovanja gdje je osnovni zvučni i video signal pretvoren, moduliran i kodiran u digitalni format i prenesen kao takav; kompresija omogućava jedan frekvencijski kanal dužine 8 MHz - VHF i 7 MHz - UHF - da nosi tri do pet različitih programa, digitalni metod ima prenosno pojačanje od 10db u odnosu na analogno uslovljavajući veću senzitivnost digitalnih prijemnika i signal izvršenog postupka(modulacija, kodirani omjer, zaštitni interval, kodiranje) omogućava mobilni prijem; prijemu je potreban krov, unutrašnja ili vanjski antena, pokrivenost većeg prostora zahtijeva mrežu koja može djelovati kao jednostavna frekvencijska mreža SFN ili višefrekvencijska Mreža MFN; prijašnji je mnogo efikasniji ali teži se planira i izvršava)

analogna zemaljska televizija (analogue terrestrial television) - (funkcioniše u opsegu frekvencija na VHF 174-230 MHz and UHF 470-860 MHz, slika i zvuk se prenose u analognoj formi u istoj frekvenciji opsega, svaka stanica treba posebnu frekvencijsku oblast-kanal. Da bi obuhvatili široko područje trebamo nekoliko različitih frekvencijskih kanala, efikasnost korištenja frekvencijskog spektra je niska, smetnje u prenosu i prijemu su visoke, standardni formati koji se koriste su SD i PAL sistemi)

Analogni TV poput ovog ne može koristiti digitalni signal bez set-top konvertora

Digitalni konvertor ili set-top box je uređaj koji se priključi na analogni televizijski set i preko zračne antene konvertuje digitalni signal u analogni. Set-top box omogućava televizijskom setu da prima i dekodira digitalno emitovanje. Set-top box je neophodan gledaocima koji žele primati digitalni signal koristeći postojeći televizijski set.

Sekretarijat DTT Foruma izdaje Bilten jednom mjesečno za potrebe informisanja zainteresovanih strana. Svi podaci objavljeni u Biltenu su isključivo informativnog karaktera, te DTT Forum ne snosi nikakvu odgovornost za eventualne posljedice nastale njihovom upotrebom. Emir Vajzović, sekretar DTT Foruma BiH - Indira Vasković asistent Sekretarijata DTT Foruma BiH